M.N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
I. Nyomt. Művedékcsarnok.
1909 .év. 461 .sz.

Tizedik évfolyam. 1. szám. Budapest, 1908. január 1.

Anthr. 138 c
119

KITARTÁS

A „KITARTÁS“ KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Baross-tér 17. II. emelet 19.

FELELŐS SZERKESZTŐ: TURTSÁNYI VILMOS.

A »Kitartás« egyesület alapszabályait a nmélt. m. kir. belügyminiszterium 49.452/902. szám alatt hagyta jóvá.

Az ujév.

A M. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

Ismét előttünk fekszenek egy év tanulságai. Egyesületünk mérsékelt számban gyarapodott uj tagokkal, de ennek nemcsak a tagok részvétlensége, hanem a nyomasztó megélhetési viszonyok is okul szolgáltak. Ez azonban semmi befolyással nem volt azon müködésünkre, melyet czélul tüztünk magunk elé. Mindenesetre kivánatos volna, hogy ebben az uj évben tagjaink oly mérvben szaporodjanak, mint a mult évet megelőző néhány évben, mert hisz alig van intézet, mely annyi ellenszolgáltatmányban részesitené tagjait mint mi; de erre csak azért volna szükségünk, hogy mennél szélesebb körökben müködhessünk, és ezáltal közhasznu czéljaink megvalósitásához mennél közelebb jussunk.

Eredményes müködésünknek elég bizonyságai azok a számok, melyek a halálozási és balesetsegélyeket mutatják, mert már az eddigi kifizetések is a 200,000 koronát elérték, és ezekkel az összegekkel, ha nem is pótoltuk azt a veszteséget, mely egy-egy családot a kenyérkereső elhunyta folytán ért, de legalább enyhitettük részben mi is a vele járó nyomort és szenvedést. Ezt a czélt tovább is fogjuk szolgálni és nem rajtunk mulik, hogy többet is nem nyujthatunk tagjainknak, hanem csakis épen a tagok részvétlenségén.

Hitelszövetkezetünk ugyancsak eredményesen müködött, daczára a szorult pénzviszonyoknak és mig más hasonló, de nagyobb intézetek is, tehetetlenül állottak a nagy pénzválsággal szemben, addig a mi intézetünk a legkisebb zavar nélkül folytatta müködését, hozzá még terjeszkedett is és megvalósitotta az első oly telepet Hatvanban, mely tisztán a közérdeknek, nem pedig bárminemü magánérdeknek szolgál. Az ott épitendő családi házak meg fognak felelni mindazon követelményeknek, melyeket egészség és kényelem szempontjából szem előtt kell tartani, a mint azt a már felépitett mintaházaknál látni lehet. A mint pedig a pénzpiacz kedvezőbbé válik, ugyanilyen telepeket másutt is létesitünk, ha tagjaink kielégitő számban fognak jelentkezni. Nemcsak a vasutasok, hanem mindazok a kik egyesületünk és szövetkezetünk kötelékében vannak foglalkozásukra való tekintet nélkül.

A vasutasok részére ugyan a szövetségek is szándékoznak telepeket létesiteni, de ezek a nagy testületek, habár anyagi erejük kielégitő volna, nem birnak azzal a mozgékonysággal, mely az ilyen munkához szükséges. Pedig épen azok volnának hivatva karöltve egymással mindazt kezdeményezni és megvalósitani, a mi tagjaiknak anyagi jólétét hivatva van előmozditani.

A mult év elég jót hozott a vasutiaknak, mert a drágasághoz arányitva illetményüket kielégitő módon rendezte. Az igaz, hogy egyes kategoriák sérelmei nem tettek teljesen orvosolva, de kilátás van rá, hogy fokozatosan azok is ki lesznek elégitve.

Azoknak a kulturális intézményeknek, melyek a közelmultban a vasutasok között létesültek, legjobb alkalmuk nyilik, maradandó becsü alkotásokat létesiteni, mielőtt még a nagy létküzdelem az egyeseket ismét abba a sivár helyzetbe dönti, melyben a vasutasok a fizetésrendezés előtt sinylettek, mert nem volt köztük kapocs és összetartás és mert épen ezért nem tudtak egymásért küzdeni, egymáson segiteni. De most ezt nem mondhatjuk. Van három hatalmas szövetségük, melyek egymagukban is nagy anyagi és erkölcsi erőt tudnak kifejteni, ha a vezetők tényleg hivatásuk magaslatán állanak, és csak rajtuk mulik, hogy félre vetve a kicsinyes féltékenykedést, karöltve valósitsanak meg mindent, a mi tagjaiknak anyagi és erkölcsi érdekeit előmozdithatja.

Ez legyen ennek az uj évnek czélja, hogy nagy alkotásokban gazdag multra tekinthessenek egy év mulva azok, a kiknek a bizalom vezető szerepet szánt, és a kik ennek révén felelősséget vállaltak mindazon kívánságok megvalósitásáért, melyek a közérdeket szolgálják. Mindnyájuknak legnagyobb elégtételül szolgálhatna, ha az egész vasutas társadalom — bár különféle utakon — de egyetértve azon czél felé törne, mely az összesség érdeke, nem pedig az, hogy sajtójuk utján egyik a másikát lekicsinyelje és meggyanusitsa, a mi semmiesetre sem szórakoztathatja a jobb izlésü olvasókat. Hisz azok a tagdijak, melyeket minden egyes a szájától, családjától elhúz, nem arra valók, hogy valaki egyéni érdekeit szolgálja velük, vagy pedig hiuságát dédelgettesse, sem pedig arra, hogy a személyi lekicsinylés organumai legyenek azok a lapok, melyek a közérdek nevében volnának hivatva müködni és pártatlanul támogatni minden jót, elitélni mindazt, a mi a kitüzött czélt az igazságot nem szolgálja.

Ha a jövő év elején arról adhatunk számot egymásnak, hogy mindez megszünt, hogy mindenki egyéniségét a köznek alárendelte, akkor megelégedettebben és jobb kedvvel mint most, köszönthetünk egymásnak:

Boldog uj évet!

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

Egyesületi tagjaink a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag halálesetre a Dordrecht életbiztositó társaságnál van biztositva, mint a kezei közt levő és a társaság által kiadott kötvényben részletezve van. Ha a tag bármely okból baleset ellen már nem biztositható, a baleset folytán beállott halál esetére is megkapja a kötvényben annak módozatai szerint biztositott összeget.

2. Minden tag 60 éves koráig a „Providentia“ általános biztositó társaságnál ezen társasággal kötött szerződés értelmében és a társaság általános biztositási feltételeinek keretében baleset ellen van biztositva, még pedig:

a) baleset folytán bekövetkező halál esetén 1000 illetve 2000 korona erejéig,

b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges állandó munkaképtelenség esetére a tag 1000, illetve 2000 korona arányában meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.

Minden baleset, annak megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt a szerkesztőségnek okvetlen bejelentendő.

3. A tag belépésétől kezdve ugy peres, mint perenkivüli ügyekben az egyesület ügyésze által a készkiadások megtéritése ellenében képviseltetik.

4. Az egyesület közlönye minden tagnak belépésétől kezdve dijtalanul megküldetik.

5. A tagok kellő biztositék mellett a „Kitartás Takarék- és Hitelszövetkezet“-től kölcsönt vehetnek igénybe.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 12. sz. kimutatott segélyösszeg K 157,650·—

Ujabb segélyek:

1862. Hársády József, Budapest, a tag halála után ... ... 1000 K.

Balesetsegélyek:

Lapunk 12. sz. kimutatott segélyösszeg K 40,277.93

Tagjainkhoz. ***Felkérjük tagjainkat, hogy a biztositási dijakat legkésőbb minden hó 10-ig annál is inkább fizessék be, mert a fizetések elmulasztásából eredő hátrányokért a vezetőség semmiféle felelősséget nem vállal. Az alapszabályok értelmében ugyanis mindazon tagok, akik 30 napig befizetéseket elmulasztják (alapsz. 12. §.), a tagok sorából törlendők és ez által minden igényüket a biztositási összegre elvesztik.***

Erre való hivatkozással tehát ismételten figyelmeztetjük tagjainkat, hogy a fizetéseiket saját érdekükben a legpontosabban teljesitsék.

Az igazgatóság.

Emlékirat a szegénységről.

Az utóbbi években mindegyre növekedő drágaság és ennek nyomában az általános szegénység az idén elérte azt a fokot, amelynél ügy a kormánynak, mint a társadalomnak hathatós és sürgős intézkedést kell tennie az ijesztő nyomor elüzésére, vagy legalább csökkentésére. *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter hónapokkal ezelőtt fölhivta az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamaráját, hogy terjeszsze föl a szegénységről és a drágaságról való véleményét és jelölje meg azokat a módozatokat, amiket alkalmasoknak gondol a nyomor enyhitésére. Elsőnek a budapesti kamara nyilatkozott fölterjesztés alakjában s most a debreczeni kamara dolgozott ki e kérdésben terjedelmes emlékiratot. A kamara a kerületi érdekelt tényezők meghallgatásával összefoglalta ama teendőket, a melyeket haladéktalanul meg kellene tenni a kormánynak, a fővárosnak, a vidéki városoknak és az összes társadalmi tényezőknek. Az érdekes emlékirat vezérelvei a következők:

A kormány feladatai: I. A tulzásig hajtott élelmiszer-kivitel tarifa csábitásainak megszüntetése. Budapest és a vidéki népes góczpontok tarifális meg-

segitése. A máv. és egyéb vasutak szolgálatának a közélelmezés keretébe való bevonása. 2. A legfőbb élelmezési anyagok, a hus, a zsir, a liszt, burgonya termelésének és kereskedelmi forgalmának utjából az áremelő akadályok eltávolitása. Hus- és zsirpótló anyagok termelésének és forgalmazásának könnyitése. (Lóhus, kókuszzsir, konzervek, tengeri halak, stb.) Felmunkálandó végre a hus-kérdésnek a gazdasági irodalomban kifejtett egész komplexuma. A lisztkérdésben a barnaliszt árának csökkentése érdekében a finom lisztek kivitele és az őrlési forgalom visszaállitásával előmozditandó. A burgonya inségáron való szolgáltatása ismét bevezetendő. Köztermelése megfontolandó. 3. A tüzifa-inségnek az állami erdők fakitermelési képességének felhasználásával való enyhitése. Forgalmi eszközök rendelkezésre bocsájtása. Olcsó fa a városoknak szegényeik részére. Állami szénbányaüzemek kezdése munkanélküli népünk foglalkoztatásával. 4. A vasuti forgalmi eszközök rendbehozása, hogy a föld termése a szállitatlanságban semmivé ne váljon s a kereskedés és ipar meg ne akadjon. 5. A földmivelési és pénzügyi miniszterek hatásköre alá tartozó államjavaknak és intézményeknek a helyzet által megokolt müködési programmal gyors munkába állitása (közmunkák, segitség vetőmaggal, sóval, fával, stb.)

A főváros feladatai: A kor szinvonalán álló közélelmezési politika bevezetése s szocziális érzettől áthatott oly kezelése a néplakások ügyének, amely kezelés az ország többi városai számára mintát alkot. Piaczi, vásárcsarnoki, vágóhidi, valamint ezzel kapcsolatos hütő-, raktári, stb. intézményeknek létesitése, ugy hogy azok közegészségi, közrendi, közforgalmi, kényelmi és olcsósági tekintetben utánzásra méltó mintái legyenek az országnak.

A fütő-anyaggal való ellátás községi kisegitő kezelése. A népjóléti intézményeknek községi keretben leendő megvalósitása. Munkáskedvezmények a közuti vonalakon, népkonyhák, ingyen fürdők, gyermekmenhelyek. ingyen tanitás a községi népiskolákban.

A hus-, kenyér- és tejkérdés ipari és kereskedelmi üzemeinek községi versenyüzemekkel való állandó ellenőrzése. A közélelmezés, lakás, fütőanyag szocziális érdekkel és szeretettel vezetett kérdéseiben példaadó önzetlenség, nehogy az intézmények hasznot hajtó intézményekké kórcsoslujanak. Tovább menve az ezen közczélt szolgáló magánvállalkozások utjából minden oly nehézség, akadály eltávolitása, ami a termelés és közvetités dolgát a fogyasztóhoz érve, drágitaná.

A vidéki városok feladatai: Mindenekelőtt a szocziális és gazdasági kérdéseknek kezelését hivatalos müködésük körébe az első helyre beiktatni s erre magukat kiképezni. A gazdasági és társadalmi élet elemi jelenségeinek állandó megfigyelésére rendszeres statisztikát vezetni. A közélelmezést szolgáló intézmények létesitésében a fővárost követni s meghatározni azzal a felfogással, hogy a piaczok, helypénzek, vásári, vágóhidi stb. intézmények hasznothajtó vállalkozásokká ne fajuljanak.

Népjóléti intézmények meghonositásában, ingyenes iskoláztatás, gyermekvédelem stb. kérdésekben kövessék a főváros előljáró példáját. Községileg kezeljék a fütőanyag kisegités ügyét s ellenőrizzék az elsőrendü élelmezési üzemeket, elháritván utjokból minden oly nehézséget, ami az élelmi anyagok drágitását okozná. Evégből a meglevő ily intézmények szakszerü és gazdasági felügyelet alá helyezendők.

A termelés, ipar, kereskedelem (a társadalom) feladatai: Az élelmiszer termelésnek és a vele való kereskedésnek szervezése, mert ennek hiánya a legfőbb oka a rendszertelen áralakulásoknak. A kivitel ma a belső élelmi piaczok rovására tulfejlődött s Budapest csak egy közbeeső s nem végállomást képez. A vidéki városok fogyasztó piaczai e miatt a véletlennek vannak kiszolgáltatva.

A társadalmi tényezőknek, termelőknek, kereskedőknek és elfogadó piaczoknak nagy reformáló munkájában elsőrendü szerepük nyilik a gazdasági egyleteknek, kereskedelmi kamaráknak és a városok közgazdasági ügyvezetőinek.

Ha mindezek a tényezők lelkiismeretesen megteszik a maguk munkáját, azok összehatásaként a lassu, biztos javulás és a ma szétkuszált gazdaságtársadalmi rend konszolidálódni fog.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Az egészségápolás tizparancsa, mely táblára nyomtatva minden svéd iskolában ki van függesztve: 1. *Friss levegő,* nappal és éjjel az egészség legnélkülözhetetlenebb föltétele; a legjobb óvószer a tüdő megbetegedése ellen. — 2. *Mozgás az élet.* Gyakoroltasd testedet naponta a *szabad levegőn* dolgozva és sétálva; csak igy ellensulyozhatod az ülő foglalkozás kedvezőtlen hatását. — 3. *Élj egyszerüen; egyél és igyál mértékletesen.* Aki az alkoholnál többre becsüli a vizet tejet és gyümölcsöt, az erősiti az egészségét, növeli a munkára és a boldogságra való képességét. — 4. *A bőr értelmes ápolása:* edzés a hideg ellen, naponta hideg vizzel való lemosással; télen-nyáron hetenkint egyszer melegfürdő. Az egészség csak igy tartható fenn s igy lehet elkerülni a meghülést. — 5. *A ruházat* soha se legyen nagyon meleg, sem nagyon vékony. — 6. A *lakás* legyen napos, száraz, tágas, tiszta, világos, kellemes és kényelmes. — 7. *A legszigorubb tisztaság* mindenben. Levegő, étel, kenyér, viz, fehérnemü, ruházat, lakás — minden legyen tiszta, *de az erkölcs is,* ez a legjobb védekezés a kolera, tifusz és minden ragadós betegség ellen. — 8. *A rendszeres és mélyen szántó munka* óv meg a legjobban a szellem és a test megbetegedésétől; szerencsétlenségben ez a legjobb vigasztalás; ez az élet boldogsága. — 9. A munka után nagyos mulatságban nem találunk pihenést és szórakozást. *Éjjel aludni kell!* A szabad órákat s az ünnepeket a családnak és szellemi szórakozásnak kell szentelni. — 10. A jó egészség első föltétele: a munkától termékeny és jó cselekedetekkel és egészséges örömökkel nemesbitett élet. A vágy, a törekvés, hogy hasznos és kedves tagjává, hivatásunkban jó munkássá, hazánknak derék polgárává neveljük magunkat, az életnek megbecsülhetetlen értéket ad.

A legrégibb házassági szerződés. A régi egyiptomiak misztikus homályba burkolt történelméből itt-ott napfényre kerül egy-egy ujabb részlet, amely bámulatra keltően igazolja eme rég elmult népnek kulturális fejlettségét. Tudjuk azt például, hogy a kelet népeinél általában a nő milyen alárendelt szerepkörrel birt, ezt igazolják a biblia és a

Ez legyen ennek az uj évnek czélja, hogy nagy alkotásokban gazdag multra tekinthessenek egy év mulva azok, a kiknek a bizalom vezető szerepet szánt, és a kik ennek révén felelősséget vállaltak mindazon kivánságok megvalósitásáért, melyek a közérdeket szolgálják. Mindnyájuknak legnagyobb elégtételül szolgálhatna, ha az egész vasutas társadalom — bár különféle utakon — de egyetértve azon czél felé törne, mely az összesség érdeke, nem pedig az, hogy sajtójuk utján egyik a másikát lekicsinyelje és meggyanusitsa, a mi semmiesetre sem szórakoztathatja a jobb izlésü olvasókat. Hisz azok a tagdijak, melyeket minden egyes a szájától, családjától elhúz, nem arra valók, hogy valaki egyéni érdekeit szolgálja velük, vagy pedig hiuságát dédelgettesse, sem pedig arra, hogy a személyi lekicsinylés organumai legyenek azok a lapok, melyek a közérdek nevében volnának hivatva müködni és pártatlanul támogatni minden jót, elitélni mindazt, a mi a kitüzött czélt az igazságot nem szolgálja.

Ha a jövő év elején arról adhatunk számot egymásnak, hogy mindez megszünt, hogy mindenki egyéniségét a köznek alárendelte, akkor megelégedettebben és jobb kedvvel mint most, köszönthetünk egymásnak:

Boldog uj évet!

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények:

Egyesületi tagjaink a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag halálesetre a Dordrecht életbiztositó társaságnál van biztositva, mint a kezei közt levő és a társaság által kiadott kötvényben részletezve van. Ha a tag bármely okból baleset ellen már nem biztositható, a baleset folytán beállott halál esetére is megkapja a kötvényben annak módozatai szerint biztositott összeget.

2. Minden tag 60 éves koráig a „Providentia“ általános biztositó társaságnál ezen társasággal kötött szerződés értelmében és a társaság általános biztositási feltételeinek keretében baleset ellen van biztositva, még pedig:

a) **baleset folytán bekövetkező halál esetén 1000 illetve 2000 korona erejéig,**

b) **baleset folytán beállott teljes vagy részleges állandó munkaképtelenség esetére a tag 1000, illetve 2000 korona arányában meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.**

Minden baleset, annak megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt a szerkesztőségnek okvetlen bejelentendő.

3. A tag belépésétől kezdve ugy peres, mint perenkivüli ügyekben az egyesület ügyésze által a készkiadások megtéritése ellenében képviseltetik.

4. Az egyesület közlönye minden tagnak belépésétől kezdve dijtalanul megküldetik.

5. A tagok kellő biztositék mellett a „Kitartás Takarék- és Hitelszövetkezet“-től kölcsönt vehetnek igénybe.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek:

Lapunk 12. sz. kimutatott segélyösszeg K 157,650·—

Ujabb segélyek:

1862. Hársády József, Budapest, a tag halála után ... ... 1000 K.

Balesetsegélyek:

Lapunk 12. sz. kimutatott segélyösszeg K 40,277.93

Tagjainkhoz. ***Felkérjük tagjainkat, hogy a biztositási dijakat legkésőbb minden hó 10-ig annál is inkább fizessék be, mert a fizetések elmulasztásából eredő hátrányokért a vezetőség semmiféle felelősséget nem vállal. Az alapszabályok értelmében ugyanis mindazon tagok, akik 30 napig befizetéseket elmulasztják (alapsz. 12. §.), a tagok sorából törlendők és ez által minden igényüket a biztositási összegre elvesztik.***

Erre való hivatkozással tehát ismételten figyelmeztetjük tagjainkat, hogy a fizetéseiket saját érdekükben a legpontosabban teljesitsék.

Az igazgatóság.

Emlékirat a szegénységről.

Az utóbbi években mindegyre növekedő drágaság és ennek nyomában az általános szegénység az idén elérte azt a fokot, amelynél ugy a kormánynak, mint a társadalomnak hathatós és sürgős intézkedést kell tennie az ijesztő nyomor elüzésére, vagy legalább csökkentésére. *Kossuth* Ferencz kereskedelmi miniszter hónapokkal ezelőtt fölhivta az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamaráját, hogy terjeszsze föl a szegénységről és a drágaságról való véleményét és jelölje meg azokat a módozatokat, amiket alkalmasoknak gondol a nyomor enyhitésére. Elsőnek a budapesti kamara nyilatkozott fölterjesztés alakjában s most a debreczeni kamara dolgozott ki e kérdésben terjedelmes emlékiratot. A kamara a kerületi érdekelt tényezők meghallgatásával összefoglalta ama teendőket, a melyeket haladéktalanul meg kellene tenni a kormánynak, a fővárosnak, a vidéki városoknak és az összes társadalmi tényezőknek. Az érdekes emlékirat vezérelvei a következők:

A kormány feladatai: I. A tulzásig hajtott élelmiszer-kivitel tarifa csábitásainak megszüntetése. Budapest és a vidéki népes góczpontok tarifális meg-

korán is. Ezzel szemben azonban már a szicziliai Diodoros, aki Czézár és Augusztus császárok idejében Rómában irta meg 40 kötetből álló egyetemes történetét és abban az egyiptomiak és aethiopiaiak őstörténetét, azt állitotta, hogy az egyiptomiak közép- és alsó-osztályainak asszonyai a kelet többi népeivel ellentétben határozottan uralkodnak a férfiakon. Diodoros munkájában több kimutatható tévedés található, éppen ezért az egyiptológusok azt hitték, hogy ez az állitás is tévedés. A berlini muzeum papiruszgyüjteményében azonban most ujabban az ókorral foglalkozó tudósok egy papirusz-tekercset találtak, amely a Krisztus születése előtti 493 ik évből származik. Egyiptom ebben az időben a perzsa királyok fenhatósága alatt állott, bár ez a fenhatóság csak névleges volt, mig Egyiptom társadalmi és kulturális élete, erkölcsei, szokásai és jogviszonyai századokon keresztül érintetlenek maradtak minden külső befolyástól. A most említett papirusz-tekercs egy házassági szerződés, amely a legrégibb minden eddigelé ismeretes házassági szerződés között. Ebből azután nemcsak az tünik ki, hogy az egyiptomi asszonyok a férfiakkal szemben bizonyos magasabb helyzetet foglaltak el a társadalomban, hanem az is, hogy az egyiptomi nők, a patriarchatus mintájára, matriarchalis családfők voltak és mint családjuk oszlopai, azt irányitották, vezették és annak korlátlan urai voltak. Az érdekes szerződés szövege a következő: »Dárius (Histaspis) király uralkodásának 30-ik évében Thoth (hold-istenség, egyuttal az irás és tudományok istene) havában. Isis asszony beszél, Chapochratos choachita bölcs és Jeseamonnel leánya, Jarteerov choachita bölcshöz, Psotef és Henunub fiához: Te engem feleségeddé teszel és Ptah (a világ teremtője, a család házi istene) kincsesházából egy tizedrész ezüstöt fogsz kelengyéül adni. Ha én téged, mint férjemet, elbocsátalak, a mennyiben téged gyülölnélek és egy másikat jobban szeretnék, akkor egy féltized ezüstöt visszaadok neked abból a tizedből, amit te nekem kelengyéül adtál. Én viszont rádruházok mindent és mindazt, amit veled együtt szerzünk, anélkül hogy veled erről irásban tárgyalnánk. Irta Haryothes, Harpochratos fia.«

Az érdekes okmány hátlapján négy tanu sajátkezü aláirása látható. Hogy ez az eset nem volt kivételes, azt egy másik papirusz-tekercs is igazolja, amelyet Drummond Libbey Ede ajándékozott az Ohio-állambeli toledói müvészeti muzeumnak. Ez a papirusztekercs 160 esztendővel fiatalabb a másiknál, a házassági szerződés szövege azonban majdnem szóról-szóra ugyanaz. A nőknek ezt a kiváltságos társadalmi helyzetét azonban mihamar megváltoztatta Nagy Sándor egyiptomi hóditó-hadjárata és a görög szellem és jogviszony térfoglalása. A későbbi időkből származó házassági szerződések szövege ugyan hasonló maradt a fentebb emlitettekhez, ezekben azonban már nem a nő, hanem a férfi szava szólal meg.

Linné köszvénye. Linné évek multával elbetegesedett; köszvény gyötörte, melyre a Materia medica legavatottabb ismerője sem talált gyógyitó füvet. Betegeskedésének idejéből maradt ránk a következő adoma, mely érdekesen illusztrálja Linnénak a tudomány iránti lelkesedését és nagy akaraterejét. Az esetet a debreczeni »Orvosi Füvész Könyv« igy adja elő: »Linné, mikor a Svétziai Királynak fő orvosa volt, köszvényben sinlődő, ágyban fekvő beteggé lett: egyszer a kertész bémegyen hozzá, azt az örvendetes hirt vivén, hogy egy Hajó megérkezett Indiai plántákkal rakva; ezen hirrel egyszerre fellobbant a betegen a repeső öröm, felugrott ágyából és lábai inainak ropogása között kiment a Hajóhoz, maga szállitotta kertbe a plántákat s a köszvényből kigyógyult.« Amde nem végképpen, mert éppen betegeskedése miatt 1764-ben visszavonult hammerbyi birtokára, ahol 1778-ban januárius hó 10-én szakadt meg eredményekben, sikerben, dicsőségben oly gazdag élete.

Iszákos nők. Nincs undoritóbb látvány a világon, mint a részeg nő. Angliában rettenetesen pusztit az alkohol a nők körében s külön egyesületek alakultak, hogy az anyákat megmentsék az iszákosság veszélyétől. Az angol nők iszákosságáról, részegeskedéséről már a 18-ik század krónikása megdöbbentő adatokat jegyzett fel. Egy helyen például azt irják, hogy mig I. James királyt az ebédnél lerészegedve, az asztaltól székestől kellett elczipelni, addig udarhölgyei a palota padlóján elázva, szanaszét fetrengtek. Elképzelhetjük, hogy ha ilyen dolgok estek meg az uralkodóháznál, mi mehetett végbe az alsóbb néposztálybeli nők körében. Most is megesett pl., hogy egy kereskedelmi utazónak polgári családból származó neje három izben itta el egész házi berendezését, a férjétől háztartásra kapott pénzt pedig az utolsó pennyig a korcsmában költötte el. Egyszer, mialatt a férje üzleti dologban Irországban járt, az asszonyt lerészegedve a korcsma előtt találták meg a rendőrök hat éves kis leánykájával a karján. A férje elvált tőle. A nő azután nemsokára delirium tremensben halt meg s érdekes, hogy az édesanyja temetésén megjelent leányát a nagyanyja veresborral vegyitett whiskyvel traktálta. Beszélik, hogy egy alkalommal a Hyde-parkban tartott egyházi ünnepre az előkelő szépségek imádságos könyv helyett kartondobozt vittek magukkal, mely whiskys üveget rejtegetett s időközönkint nagyokat ittak a doboz tartalmából. Az előkelő asszonyok még tudják leplezni utálatos szenvedélyüket, de az alsóbb osztály nyilvános korcsmákban veti oda életét az iszákosság iszonyatos bünének. S erre is megvan a jó alkalom. A londoni ugynevezett Public Hall-ok czimtábláján ilyen feliratok olvashatók: Két penny-ért be lehet rugni. Négy penny-ért pedig teljesen lerészegedhetik és dijtalanul ki is alhatja mámorát. Ez az oka azután annak, hogy az alsóbbrendü korcsmák leginkább hétfőn és szombaton tele vannak gyermekes anyákkal. Az asszonyok egész napokat a korcsmában töltve, holtrészegre isszák magukat, csecsemőik pedig a korcsma büzös, rothadt levegőjét sziva, a padlón hemperegnek. Azt mondják, ha a gyermek sir, az anya kiveszi a fapipát a férje szájából és szopókáját pálinkába mártva, dugja kis gyermeke szájába. Érthető tehát az antialkoholista egyesületek szapora alakulása.

Az eső. Valamint az évnek nem minden szakában esik az eső egyformán, egyenletesen, ugy van az napszakonkint is. Eddigi ismereteink szerint abban az évszakban szokott legtöbb eső esni, amelyben a nap a legmagasabban áll, nálunk tehát nyáron. Ha abban az évszakban esik a legtöbb eső, amelyben a levegő hőmérséklete a legnagyobb, akkor igen valószinü, hogy a napszakok közül is abban várhatunk legtöbb esőt, amelyik a legmelegebb. Mennél melegebb ugyanis a levegő, annál nagyobb a pára-

tartalma; mennél nagyobb a páratartalom, annál inkább megvan annak a lehetősége, hogy eső keletkezzék. Csupán a meleg, párás levegő lehülése szükséges, még pedig addig a pontig, a melynél a pára belőle kiválni, lecsapódni kényszerül. Ez pedig akkor történhetik meg, ha a meleg, párás levegő a talajtól fölemelkedik s a felsőbb, hüvös régiókba jut. Az általános elméleti szabály tehát igy szólna: Legtöbb esőt az év és a nap legmelegebb szakában várhatunk. De valamint az évnél, ugy a napnál is lehet kivétel. Nálunk a tenger körüli vidékeken őszszel legnagyobb az esőzés, a nap szakaszai közül pedig éjjel esik a legtöbb eső. Mi ennek az oka? Nyáron a tenger hüvösebb a körülötte elterülő vidéknél, ugy hogy a hüvösebb levegő a melegebb száraz föld felé áramlik, ahol lassan fölmelegszik, távolodik a harmatponttól s igy csökken az eső keletkezésének valószinüsége. Ehhez teljesen hasonló folyamat játszódik le a nap legmelegebb szakában is a tenger körüli vidéken. A tenger felől jövő hüvösebb levegő a szárazföld felett felmelegszik; a fölmelegedéssel kapcsolatosan mindinkább több és több párát vehetne még fel s ily módon a lecsapódás valószinüsége hovatovább kisebbedik. Merőben másképpen alakulnak a viszonyok őszszel és éjjel. Midőn őszszel és éjjel kisebbedik a levegő hőmérséklete a megelőző nyárhoz s a nappalhoz képest, legott előáll a lecsapódás nagyobb valószinüsége. Az az állitás tehát, hogy az esőzéshez szükséges a párás levegőnek lehülése, itt is megtartja érvényét. A talajon elterülő légrétegekben tavaszszal korábban áll be a legnagyobb hőfok, mint nyáron, mikor délután három óra tájban szokott beköszönteni. Minthogy pedig a talajtól felszálló meleg a felsőbb légrétegekbe később ér fel, ott fent a hőség maximuma is később fog beállani, mint a talajon; minden valoszinüséggel nyár végén később, mint elején.

A hajról. A statisztika mindennel foglalkozik, még azzal is, hogy az ember fején a hajszálakat megolvassa. Egy német statisztikus egy berlini ujságban czikket irt a hajról, annak sürüségéről s kifejti, hogy az ember hajának sürüsége mi mindentől függ. Legritkább szokott lenni a szőke haj, legsürübb a fekete, de természetesen minden szabály, alól vannak kivételek. Egy közepes sürüségü hajjal fedett fejen a koponyatet őn 293,a tarkón 225, a homlokon 211 szál haj van egy négyzetczentiméter területen. Átlagosan egy négyzetczentiméter területre 250 szál hajat számithatunk. A haj erőssége természetesen a korral erősen változik. A haj legerősebb korszakában 450 szál haj közül csak 100, aggkorban 350 szál haj közül 250 a gyengegyökerü. Legerősebb a haj a tarkón, ahol 300—400, továbbá a halántékon, ahol 200 – 240 szál haj esik egy négyzetczentiméterre. A fej többi részén nagyon változó a hajnövés. A halántékokon a haj szine sokkal világosabb, mint a tarkón. Készüléket is találtak már fel a hajszálak megolvasására. Ezen készülék szerint egy szőke, vékonyhaju németnek 280, fekete németnek pedig 272, a japánnak 252, illetve 586 szál hajat találtak egy négyzetczentiméternyi területen. A vizsgálat megállapitotta, hogy legtöbb haja van az európai népfajoknak, kiknél 250 és 468 szál között ingadozik. A sürüség maximumát egy olasz gyermek fején találták 468 hajszállal.

A királyasszonyok termete. Nagy általánosságban a nők kisebb termetüek, mint a férfiak Legtöbb férfi nem is szereti, ha neje magasabb, mint ő A királyoknál azonban, ugy látszik, ez tökéletesen mindegy. Az olasz királyné például egész fejjel magasabb, mint II. Viktor Emánuel, aki különben is kistermetü ember. II. Edvárd király középtermetü, neje azonban 6 hüvelykkel magasabb nála. Az orosz czár neje mellett csak vézna legény, ez okból közös arczképeiken a czárnét mindig ülve ábrázolják, mig férjét mellette állva, mert az orosz czár nem akarja, hogy alattvalói szemében a tekintélye még ebben a formában is csökkenjen. A portugál királyné magasabb férjénél, Don Carlosnál és az egyébként magas termetü XIII. Alfonz spanyol királyt neje Emma királyné még félfejjel tulszárnyalja. A svéd születésü dán királyné szinte óriásnak tünik fel férje mellett.

Huszonnyolcz hónapig álomban. Berlinből irják: Wilmersdorfban 1904. évi junius 10-én Augenstein Andor 45 éves városi hivatalnok a berlini közuti villamosvasut egyik kocsijáról leszállás közben megcsuszott és a fejére esett. A szerencsétlen ember a baleset után nyomban mély álomba merült. — Dr. Eulenberg tanár, a multkor megvizsgálta a különös beteget, aki 1904. junius 20-ika óta megszakitás nélkül alszik az orvosi klinikán. A kór történetét igy adják elő a hivatalos jegyzetek: Augensteint három órával a baleset után felkereste háziorvosa. A beteg akkor kábultságából magához tért; eszméleténél volt; félóra mulva azonban ujra elaludt. Éjszaka magához tért, tiz napig, minden este eszméleténél volt néhány óráig. 20-ikán azonban elszunyadt és azóta megszakitás nélkül alszik. A beteg — irja Eulenburg tanár — hátán fekszik ágyában, a fejét jobb oldalra hajtva, a homlokán sötét ránczok. A térdreflex nincs. A bőr érzékenysége, ugy látszik, teljesen elhalt. Mély tüszurásokra sem reagál a beteg. Meghatározott időközökben adnak neki táplálékot. Az ételt azonban nem rágja meg, csak lenyeli, de utána nyitva maradnak ajkai és italt várnak. Huszonnyolcz hónap alatt egy hangot sem hallatott. Az orvosok az esés következtében beállott agyelváltozásnak tulajdonitják a beteg állapotát. — Eulenberg tanár véleménye szerint nincs kizárva a beteg felébredése.

Egy császár tragédiája. Nemrég jelentették Párisból, hogy Tan Tai annámi császár hirtelen megőrült s palotájában borzasztó vérengzést vitt végbe. Annám franczia protektorátus alatt áll s ezért a franczia kormány lépett közbe, hogy a megőrült császárt ártalmatlanná tegye A császárt most, mint Párisból jelentik, franczia gyarmati katonák őrzik a palotájában s nem engedik meg, hogy másokkal érinkezhessék. Tan Tai császár már régóta kegyetlenkedett környezetével s különösen feleségével, akiket nap-nap után véresre vert és a legborzalmasabb módon kinozta. Leugues franczia gyarmatügyi miniszter a minisztertanács egyik legutóbbi ülésén közölte, hogy Tan Tai császár a minap egyik miniszterére is ráfogta revolverét. Szerencsére csak vaktöltés volt benne, de a miniszter mégis halottnak tettette magát, hogy a további kinzástól megmeneküljön. Nemrég megtörtént, hogy a teljesen degenerált császár töltött revolverrel megjelen egy hucz-i nyilvános házban s ott garázdálkodott. A jelenlevő franczia matrózok, akik nem tudták, hogy a császárral van dolguk, elvették tőle a revolvert, megverték és megkötözve az utcza sarába dob-

ták, ahol csak másnap találták meg. Valószinü, hogy a megőrült császárt detronizálni fogják, s helyébe a császári család egyik tagját választják meg császárnak. Tan Tai császár mindössze huszonhétéves.

Müvész-boszu. A párisi »Lectures des Tous« hozza ezt a pompás adomát Rossini és Halévy hirneves zeneszerzőkről. Egy napon Rossini ablaka alatt egy kintornás telepedett meg és jobb ügyhöz méltó buzgalommal játszott el éktelenül rosz kintornáján a Tell Vilmos operából egyes részleteket Rossini épen otthon tartózkodott és roppant dühbe gurult, midőn müvét ily gyalázatosan előadni hallotta. Az ablakhoz sietett és egy ezüst pénzdarabot dobott le a kintornásnak azzal, hogy hallgasson el. Egyszerre eszébe jutott valami.

— Hallja, barátom — szólt a távozni akaró kintornásnak — tegyen nekem egy szivességet. Van-e önnek A zsidónő operából is lemeze?

— Igen, uram, van, hogyne lenne.

— Hát akkor menjen Halévy ablaka alá és játsza el azt neki. Itt van a czime.

— Nem tehetem, — felelte fejét vakarva a kintornás, — mert épen Halévy ur az, aki engem ide küldött.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A bürge.

Bodor Kis Pálnak az apja — ugyancsak Bodor Kis Pál — juhászember volt valahol a Kunságban.

A gyerek nem igen volt több ötesztendősnél, amikor az apját elvitte valami ragadós birkabetegség.

Ugy történt, hogy egy esett jószágot nyuzott meg; nos, harmadnapra az erős ember már kiteritve feküdt. Valami sebet ejtett magán nyuzás közben, a seb elüszkösödött s nem volt segitség. Bodor Kis Pál Istennek ajánlotta a lelkét és elhunyt az Urban. A gyerekről nem is igen hagyakozhatott. Tudta, hogy a magaszőrü juhászemberek majd csak pártját fogják a gyereknek. Hagyni nem hagyhatott rá mást, mint a tulipános ládáját meg a szamarát. Számadó létére nem igen lehetett magának jószágja.

A Pali gyereket Botos Kis János uram vette magához, mivel már a gyerek igy apátlan-anyátlan árva lett. Szülő anyjának az ő világrajöveteléért kellett életét odaadnia. Botos Kis János uram gondolt egyet. Ö kegyelme volt a legmódosabb a juhásztársai között, istenes dolognak tartotta tehát, ha a szivét a kis árva felé hajlitja, már azért is, hogy a puszta közvéleménye is körülbelül tőle várta ezt a cselekedetet.

— Hát Isten neki, megteszem a szegény komám lelkéért, meg az én kis Iluska cselédem is ilyen sorba jutna, ha engem vett volna el az Isten. Csak erre szorulna az is.

Igaz, hogy a komaság csak olyan magyar komaság volt, a milyen a régi világban járta, hogy a keresztviz alá tartón kivül a fél falu is komául hivódott.

A Pali gyerek sorában nem igen állott be nagy változás, épen ugy járt együtt a nyájjal mint eddig. Csak az édes apja emléke nem ment ki a gyerek fejéből s ha egyik-másik csalfább kuvasz nem igen adott az ő gyenge hangjára, toppantott dühösen a lábával: »Megállj kutya, majd elgyün éd's apám oszt megtanit a karikás bottal.

* * *

Botos Kis János uram sem bánta meg sem Isten, sem ember előtt, hogy a kis árvát igy az oltalmába fogadta. A gyerek igen szépen növekedett az árvák angyala megóvta minden bajtól s mire katonasorba került, a jószággal járó sokféle teherből igen nagy rész adódott át az öreg gazda válláról az övére.

Botos Kis uramnak immár elvégzett szándéka volt, hogy katonaság után igazán fiává fogadja, azaz hogy egyetlen leányával összeházasitja. Hogy Iluskának ez ellen semmi kifogása, vagy még inkább nincs is erősebb óhajtása, azt igen jól tudta. Meg is hányták-vetették ezt egymás között a pásztortüzek mellett ugy egyivásu juhászemberek s a kis köztársaság vénei csak biztató szóval helyeselték az öreg terveit.

De közbe esett Pali katonáskodása. Egy pár meleg, de rövid szóval megesett az elbucsuzkodás is. Nem kellett sokat beszélniök, az arczukon, a szemükben ült az egymáshoz való ragaszkodás, a jövő boldogságának biztos záloga.

* * *

Pali huszárnak ment. Magának való csendes ember volt, nem igen vidámodott neki soha. A katonai élet egyformasága, a szubordinácziő vasjárma még nagyobbra nevelte benne a pusztáról hozott egykedvü szótalanságot. Ha tehette, dolga végeztével kiült az istálló elé s merengett maga elé. Lelke keresztülszállt a kaszárnya tágas udvarán, átrepült a házakon s ott lebegett a pusztán, a nyáj körül, a cserénynél. El is nevezték társai kemény katonatréfával bürgének. Nem igen törődött vele, nem volt velük sok közlekedése. Csak a káplárja szokott vele néha szóba elegyedni, aki a maga módja szerint szerette a dolgos, rendes, józan fiut. De abba a csodálatos lelki világba, amely a pusztai ember tulajdona, ez sem tudhatott beletekinteni.

Hébe-hóba, nagy időközökben ért el egy-egy levél a kaszárnyába. Pali elolvasta s elégülten sodorta meg a bajuszát. Otthon rendjén mennek a dolgok. Iluska alig várja, hogy ő haza szabaduljon, s meglegyen az esküvő. Egyszer azonban olyan levél jött, amelyik Palinak igen a szivébe markolt.

Az utolsó telet szolgálta már, amikor kapja a levelet, amelyben nagy szerencsétlenségről adott hirt az öreg juhász. A juhászleányok, köztük Iluska is, a külső helyekről bementek a faluba valami nagy tánczra. Hajnaltájban jöttek volna hazafelé s az idétlen sötétségben elvesztették az utat. A lovak besüppedtek a hóba s mire hazavergődtek, Iluskát ágyba kellett tenni s bizony onnan nem is kelt fel. Nyolczadik napjára ujra bevitték a faluba, de nem a tánczba, hanem a temetőbe. »Aztán — folytatta levelét az öreg — az a baj is szakadt a nyakunkba, hogy fölmérik oszt eke alá törik a gyöpöt, nem lesz hol maradásunk a bürgével«.

Palit ezek a hirek kiforgatták a valójából. Hogy Iluska meghalt, az nagy csapás volt neki. A pusztai emberre soha eléggé meg nem becsülhető kincs a gondos, rendtartó asszony. De hogy a legelőt feltörik, a mezőt elviszik a bürgétől, az létében támadta őt meg. Olyannak érezte magát egyszerre, mint a puszta szelétől hajtott tövis, amely nem talál nyugvó helyet. Szinte összeaszott addig az ideig, mig hazaeresztették katonáék. Otthon Kis János uramtól megtudott mindent. Akkorra már ki is volt osztva mindenkinek a része, ami a legelőből járt.

— Meglásd fiam, nem jó vége lesz ennek, maholnap az országutat is felszántják az emberek, oszt mégis majd egymást falják fel.

— De hát mit cselekszünk, mihez fogunk?

— Hát fiam, én a magam száz bürgéjével majd csak el legeltetek egyik vagy másik nagyobb gazdánál időről-időre. Ameddig már én élek igy is jó lesz. Megtérek én már ugyis az enyimek után a földi mezőrül a mennyei nyájba.

Pali csak kérdő tekintetet vetett az öregre. Ez elértette, ugy is adta tovább a szót.

— Hát bizony fiam, igen keserves kenyér lesz ez magamnak is, holmi zsenge bojtárgyerekkel majd csak elvégzem a nyáj körül a dolgot. Kettőnknek sok volna egymás nyomoruságát néznünk. Hanem hát ülj le fiam, aztán falj valamit, mert igen nehezemre esik a sok szó, tudod, sohasem volt szokásom a sok beszéd.

* * *

Mikor Pali pár nap után megtapasztalta az öreg szavainak szomoru igazságát, elkeseredett s megindult be a városba. Paraszt munkához nem igen tudott, de meg más is volt a szándéka. Erősen eltökélte magában, hogy minden igyekezetével pénzt szerez össze, annyit, hogy legalább egy falka bürgét vehessen magának, aztán ha szoronkodva is, de ott fog élni, ott künn a mezőn, a bürge mellett, ahol felnőtt.

Elgyalogolt a legközelebbi vasutig, mert a várost gyalogszerrel félnap se érte volna el, aztán felült a gőzösre. Mikor benn leszáll, ismerős hang üti meg a fülét:

— Na bürge, meggyüttél! mi szél hajtott be téged a mezőrül.

Akkor ismeri ám meg, hogy ez Peczkes Jani az ő káplárja.

— Hát káplár uram mi járatban volna?

— Nem vagyok én már káplár, én már vasuti vagyok. Ugylátom te is munkát keresel, nem csapsz föl?

Pali még csak gondolkodni sem ért igen rá, már ott voltak egy nagy irodában, ott egy ezüstgalléros, meg egy aranygalléros ember, (ez biztosan kapitány lehet) megnézték, aztán elbocsájtották. Nemsokára fel lett véve. Később tudta meg, hogy az ezüstgalléros a Peczkes Janinak a bátyja, aztán meg hogy a Peczkes Jani adott be valami irást, mert, a nélkül nem lehetett a dolgot megcsinálni. Pali azután különböző oktatásokon ment át. Idővel aztán már tekintélyesebb rangot és czimet nyert. Kisegitő fékező lett és utazni is küldték.

* * *

A vonatok, amelyekkel utazott, hosszu kocsisorban rendszerint marhát szállitottak. A körülterülő gazdag állettenyésztő vidék gazdaságát juttatták el a nagy városokba, hogy onnan tovább vigyék az ország szivébe, vagy ki a szegény külföldre, ahol talán nem is lát más eleven jószágot, csak a mészáros. Igy gondolta el ezt Pali. Ha aztán egy-egy kocsi bürge is volt bekapcsolva, azokon szeretettel pihent a szeme. Milyen jámborok, milyen ártatlan tekintetüek, ilyenek lesznek az enyimek, csak egy kicsit ösztövérebbek, mert ezek már hizlalva vannak, aztán a lábuk erősebb lesz, mert ezek már akolba voltak fogva és az ut is megviselte a lábukat. Kompánistái ilyenkor csendes nevetéssel nézték, de azonfelül, hogy itt is rákenték a Peczkestől hallott bürge nevet, nem igen bántották. Közben ki is nevezték. Ettől fogva még többet tehetett félre. Keresetét még azzal növelte, hogy amikor tehette furt-faragott. Botfejeket, sótartókat, szép eredeti juhászos faragványokat, amiknek az állomáson nagy keletjük volt. Itallal nem élt. Az asszonyok ugyancsak dicsérték, kommendáltak is neki nem egy eladó lányt, de ő nem ért rá azzal törődni. Első és fő volt előtte pénzt gyüjteni a bürgékre. S mikor ugy megállt egy-egy bürgével rakott kocsi előtt, örömmel tapasztalta, hogy a bürgék már ott lógnak a nyakában a zacskóban, tiz-husz bürge, majd harmincz-negyven. Isten segedelmével majd csak gyarapodnak.

* * *

Mikor kijött a laktanyából s a megfelelő teendők elintézése után a vonatjához lépett, örömmel vizsgálta azt az öt-hat kocsit, a mely tele volt bürgével. Ezeket nem levágni vitték, mint az állomásban megtudta, hanem egy nagy uraságnak a ki juhászatot akart berendezni a birtokán. El kellett vinni hazáig, ott azután másfelé visz majd az utjuk. Szép csillagos este volt, mikor elindultak, mikor kiértek a pályára itt-ott még pásztortüzek is lobogtak a sikon. Pali kissé elgondolkozott ott a féken s csak jobban beleringatózott kedves eszméjébe. A kocsiban egy bégetés hallatszott, ez neki igen kellemes zene volt. Önként megtapintotta a mellét, ott érezte a zacskót. Ez megnyugtatta. Nem messze van czéljától. Ha ezt eléri nagyobb ur lesz még az aranygalléros tiszt uraknál is. Maga ura lesz.

Az ut elég rendben folyt. A masiniszta serényen osztogatta füttyszóval a parancsokat. Közeledtek a hazai állomáshoz. Pali már most nem ért rá gondolkozni. Az ég kezdett beborulni, fokozott éberségre volt szükség. Egyszerre csak jelzés erős fékezésre, vészfüttyök, a mozdony a homokolástól csak ugy ropogott, majd éktelen recsegésbe ropogásba fult el minden. Egy pillanatig néma csend, aztán őrült hangzavar, melyben nem lehet tudni hogy a marhabőgés, emberi segélykiáltás vagy kocsirészek ropogása kiáltja tul a másikat. Az emberek, a kik tudtak, összeverődtek keresték azokat a kik hiányoztak. Peczkes, a vonatvezető előkerült egyik kocsi alól, első szava volt, hol a »bürge«. Megtalálták egy csomó deszka alatt, embertelen módon összetörve, egyik keze még a féken volt, a másikat egy hatalmas koson pihentette. Körülötte az annyira szeretett bürgék agyonnyomott testei hevertek. Mikor társai felemelték felsóhajtott: »Bürgéim, bürgéim, Isten veletek«. Halotti párnája a kos gyapjas teste volt, szemfedőül az égboltozat kereksége borul le rája, csillagszemeit szeliden sugároztatva feléje.

B. L.

Megtámadhatatlan kötvény.

50% nyereményrészesedés.

„Dordrecht“

ÉLETBIZTOSITÓ-TÁRSASÁG

Engedélyezve az 1873. évi november 10-én 21. sz. a. kelt királyi dekretummal.

Részvénytőke 4,000.000 korona.

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Marokkói-utcza 3.

Igazgató:

Robitsek Henrik Ferencz.

A „Dordrecht“ az egyedüli társaság, mely törvényesen kötelezte magát, hogy

magyarországi üzletének dijtartalékait magyar értékekben helyezi el.

REFERENCZIÁK:

Magyar általános hitelbank,

Pesti magy. kereskedelmi bank

Budapesten.

Kedvező feltételek.

Jutányos dijak.

Nyomatott Buschmann F. könyvnyomdájában, Budapest (Haris-bazár.)